

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL III 2012
PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ**

- septembrie 2012 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL III 2012 PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ

Metodologie

Comisia Națională de Prognoză realizează trimestrial o Anchetă economică de conjunctură în sectorul industrial, prin care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, pot fi elaborate prognoze pe termen scurt.

Ancheta se bazează pe un eșantion de agenți economici (selecționați din bilanțurile contabile) și pe un chestionar, ambele fiind elaborate în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale și ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru anchetele de conjunctură realizate în anul 2012 s-a stabilit un eșantion de 545 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 13,5% și furnizând o rată de acoperire de peste 70%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de INS și BNR) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție prin încadrarea sa în categorii ca *ascendent*, *stabilitate*, *descendent*, operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descreștere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare.

Intervalele luate în considerație ca fiind posibile pentru creștere sau scădere, sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile de până acum și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetelor conjuncturale în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor, folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an.

Pentru o evaluare complexă a opiniei agenților economici, rezultatele anchetei sunt comparate cu realizările din perioadele anterioare, fie cele publicate de Institutul Național de Statistică, fie cele din anchetele de conjunctură anterioare, după cum se specifică la fiecare indicator.

Tendențe generale

Analiza estimărilor agenților economici pentru **primele nouă luni ale anului curent față de perioada corespunzătoare a anului trecut**, arată o ușoară creștere a activității economice din industrie, dar și o reducere a cifrei de afaceri și a productivității muncii.

- modificări procentuale față de aceeași perioadă din anul anterior (%) -

	9 luni 2011	trim. II 2012	sem. I 2012	trim. III 2012	9 luni 2012
1. Producția industrială	6,8	0,6	0,2	1,3	0,6
2. Cifra de afaceri – total	7,7	-1,7	-2,8	-1,8	-2,5
➤ intern	5,3	-0,7	-2,0	-0,6	-1,5
➤ extern	9,8	-4,5	-5,0	-4,5	-4,8
3. Stocurile de produse finite	0,8	0,7	1,9	3,5	2,1
4. Productivitatea muncii	6,1	-2,0	-2,6	-1,0	-2,1
5. Numărul mediu de salariați	-0,6	3,2	3,3	2,6	3,1

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III - rezultatele din ancheta de conjunctură

Agenții economici apreciază că în primele nouă luni ale anului curent comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, producția industrială va crește ușor, la fel și numărul mediu de salariați. Evoluția mai modestă a producției industriale este în concordanță cu reducerea cifrei de afaceri, în special pe piața externă.

O creștere puțin accentuată a producției industriale din primul semestru al anului curent (0,2%), urmată de aceeași tendință la nivelul celui de-al treilea trimestru, va conduce la o evoluție modestă pentru acest indicator în primele nouă luni din 2012 (0,6%); în cazul cifrei de afaceri și a productivității se preconizează o ușoară reducere.

Cifra de afaceri în volum, pe total industrie, va înregistra în primele nouă luni ale anului 2012, comparativ cu perioada similară a anului trecut, o scădere de 2,5%, situație datorată atât componentei interne, dar mai ales celei externe. Atât la nivel de semestru, cât și pentru primele nouă luni, se observă o reducere mai importantă a componentei externe (5,0%, respectiv de 4,8%), comparativ cu perioadele similare ale anului trecut. În aceste condiții, stocurile de produse finite înregistrează o majorare, fiind posibilă în trimestrul III 2012 atingerea unui nivel de 3,5% peste nivelul trimestrului III 2011, iar la nivel de nouă luni se prognozează o creștere de 2,1%.

Referitor la productivitatea muncii, în primele nouă luni ale anului, aceasta va scădea cu 2,1%, comparativ cu primele nouă luni din 2011.

În același timp, trebuie observată continuarea creșterii numărului de personal din sectorul industrial; astfel, numărul salariaților, pentru perioada ianuarie – septembrie 2012, se estimează să depășească cu circa 3% numărul salariaților din perioada similară a anului trecut.

Această creștere a salariaților din primele nouă luni ale anului curent continuă dinamica înregistrată la nivelul anului 2011, când numărul de salariați a crescut ușor, trecând în sfera pozitivă (0,2%).

În ceea ce privește răspunsurile agenților economici la nivelul **trimestrului III al anului curent, comparativ cu trimestrul anterior**, acestea indică o ușoară creștere a producției industriale (0,5%).

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	trim. IV 2011	trim. I 2012	trim. II 2012	trim. III 2012
1. Producția industrială	1,4	-5,4	5,1	0,5
2. Cifra de afaceri – total	-1,8	-11,4	11,1	1,3
➤ intern	-2,5	-19,3	21,3	4,2
➤ extern	-1,0	-0,4	-0,5	-2,6
3. Stocurile de produse finite	8,2	4,9	-7,6	-1,3
4. Productivitatea muncii	1,6	-5,9	3,8	-0,2
5. Numărul mediu de salariați	-0,1	1,4	0,8	0,5

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III – rezultatele din ancheta de conjunctură

De asemenea, se prevede o majorare a cifrei de afaceri, per total, cu circa 1,3% față de trimestrul II 2012, creștere mai accentuată decât cea a producției industriale, ceea ce va conduce la o ușoară reducere a stocurilor (cu circa 1%). Se poate observa o majorare mai importantă a componentei interne, cu 4,2%, în timp ce cifra de afaceri externă se va reduce cu 2,6% în al treilea trimestru al anului curent, comparativ cu trimestrul anterior.

Productivitatea muncii se va reduce ușor la nivelul trimestrului III 2012 (-0,2%), iar numărul mediu al salariaților se va majora (0,5%), comparativ cu trimestrul anterior.

Principalii indicatori rezultați din anchetele de conjunctură în sectorul industrial

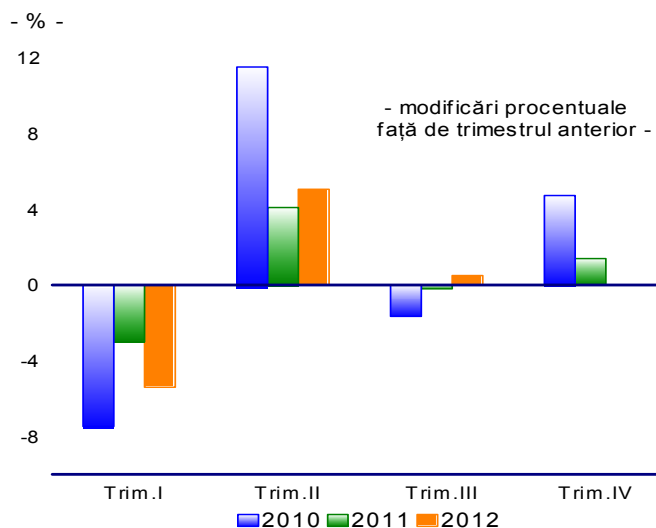
Producția industrială

Producția industrială a înregistrat la nivelul trimestrului II al anului 2012 o majorare cu 5,1%, față de perioada anterioară, iar rezultatele semestriale indică o ușoară creștere cu 0,2%.

Analiza conjuncturală pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent, elaborată pe baza sondajului la nivelul agenților economici, indică posibilitatea ca în această perioadă producția industrială să înregistreze o creștere ușoară, de doar 0,5%, comparativ cu trimestrul anterior, respectiv o creștere de 1,3% față de trimestrul similar al anului anterior, ceea ce va conduce, pentru primele nouă luni ale anului curent, la un volum al producției industriale cu 0,6% peste cel înregistrat în primele nouă luni ale anului 2011.

Important de semnalat este că nivelul producției industriale din primele nouă luni ale anului curent va fi superior celui din perioada ianuarie - septembrie 2008, cu 3,4%, ceea ce înseamnă că producția industrială a recuperat destul de mult pentru a depăși volumul de dinaintea debutului crizei economico – financiare.

Evoluția producției industriale

Trim. III 2012 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

În structură, sunt de remarcat două situații distincte în evoluțiile viitoare ale ramurilor industriale pentru perioada ianuarie – septembrie 2012 comparativ cu ianuarie – septembrie 2011:

- ramuri care vor avea un trend ascendent: repararea, întreținerea și repararea mașinilor, fabricarea altor mijloace de transport, fabricarea produselor din tutun, activități de servicii anexe extracției, fabricarea de hârtie și a produselor din hârtie, fabricarea altor produse din minerale nemetalice, fabricarea de mașini, utilaje și echipamente;
- ramuri care vor înregistra scăderi: fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice, tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea substanțelor și produselor chimice, fabricarea produselor de cocserie, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, tipărirea și reproducerea înregistrărilor pe suporturi.

Cifra de afaceri

La nivelul trimestrului II al anului 2012, comparativ cu trimestrul anterior, s-a înregistrat o majorare a volumului cifrei de afaceri, pe total industrie, cu 11,1%, iar față de trimestrul corespunzător din anul anterior, o reducere de 1,7%.

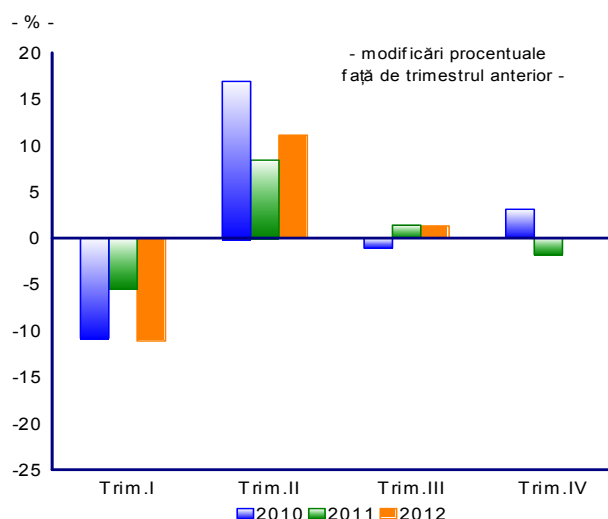
La nivel de semestru, volumul cifrei de afaceri a scăzut față de semestrul I al anului trecut cu 2,8%.

Ramurile care au înregistrat scăderi la nivel primului semestru, comparativ cu semestrul anterior, în cazul cifrei de afaceri pe total industrie, au fost: fabricarea calculatoarelor și a produselor electrice și optice (-35,2%), tipărirea și reproducerea înregistrărilor pe suporturi (-15,9%), fabricarea produselor de cocserie (-15,1%), fabricarea altor mijloace de transport

(-15,0%) și fabricarea substanțelor și produselor chimice (-12,4%).

Creșteri mai importante au fost înregistrate, pentru aceeași perioadă de analiză, în următoarele ramuri: fabricarea produselor textile (18,3%), industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (15,1%), fabricarea de mobilă (9,3%), extracție petrol și gaze naturale (8,7%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (6,1%) și fabricarea autovehiculelor de transport rutier (4,9%).

Evoluția cifrei de afaceri totale din industrie

Trim. III 2012 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Pentru trimestrul III 2012, comparativ cu perioada anterioară, se așteaptă o ușoară creștere a volumului cifrei de afaceri pe total industrie cu 1,3%, evoluție ce se încadrează în tendințele perioadei pentru care s-a făcut estimarea. Comparativ cu perioada ianuarie - septembrie din 2011, agenții economici apreciază că cifra de afaceri pe total industrie se va reduce cu 2,5%.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața internă a înregistrat o creștere semnificativă la nivelul trimestrului II 2012, comparativ cu trimestrul anterior (21,3%), și raportat la perioada similară din 2011 se evidențiază o scădere ușoară de 0,7%. La nivel de semestru s-a înregistrat o scădere cu 2,0% pentru cifra de afaceri pe piața internă, față de perioada corespunzătoare a anului anterior.

Reduceri importante ale cifrei de afaceri pentru piața internă la nivelul primului semestru al anului curent, față de perioada corespunzătoare din anul 2011, s-au înregistrat în următoarele ramuri: fabricarea produselor din tutun (-20,0%), tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (-18,3%), fabricarea altor mijloace de transport (-13,8%), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-13,5%), industria metalurgică (-8,1%), fabricarea de hârtie și a produselor din hârtie (-8,0%).

Conform estimărilor agenților economici, în trimestrul III 2012, volumul cifrei de afaceri a producției destinate pieței interne se așteaptă să continue ritmul ascendent, estimându-se o creștere de 4,2% comparativ cu trimestrul anterior, însă, comparativ cu trimestrul III 2011, se prevede o reducere de 0,6%.

În aceste condiții se va ajunge, la nivel de nouă luni 2012, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul trecut la o reducere de 1,5% a cifrei de afaceri din industrie pentru piața internă, nivel care se situează peste evoluția de la semestru (-2,0%), ceea ce arată o ușoară îmbunătățire în evoluția acestui indicator.

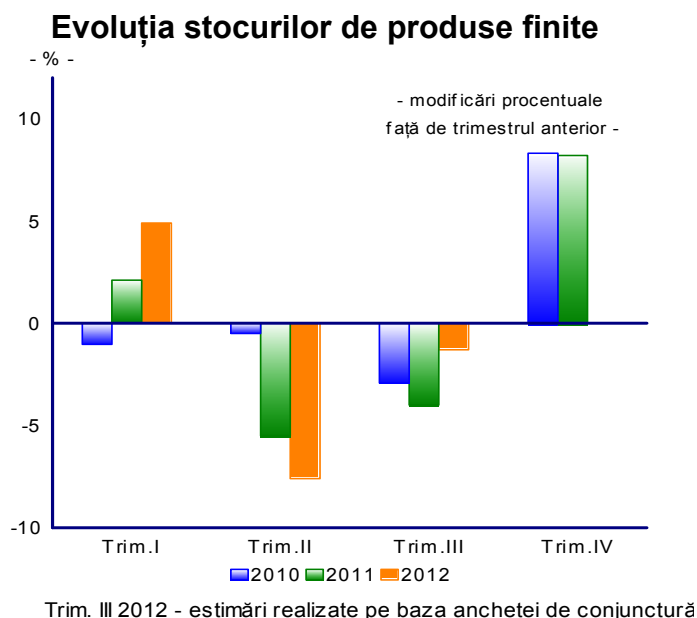
Cifra de afaceri din industrie pentru piața externă a scăzut la nivelul trimestrului II 2012, față de perioada anterioară cu 0,5%, iar în comparație cu perioada similară a anului trecut s-a înregistrat o reducere de 4,5%. La nivel de semestru s-a înregistrat o scădere cu 5,0% mai mare decât cifra de afaceri din industrie pentru piața internă (-2,0%).

La nivelul primului semestru, comparativ cu perioada anterioară, ramurile care au avut reduceri importante ale cifrei de afaceri pentru piața externă au fost: fabricarea produselor de cocserie (-26,7%), fabricarea substanțelor chimice și a produselor chimice (-19,9%), alte activități extractive (-11,6%), fabricarea de hârtie și a produselor din hârtie (-9,4%), fabricarea băuturilor (-5,9%) și industria metalurgică (-5,0%).

Anticipările agenților economici din eșantion indică pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent o scădere de 2,6%, comparativ cu trimestrul anterior, ceea ce înseamnă că volumul cifrei de afaceri destinate pieței externe va fi cu 4,5% sub nivelul din trimestrul III 2011. În aceste condiții, la nivel de nouă luni, scăderea cifrei de afaceri pentru piața externă se așteaptă a fi de 4,8%.

Stocurile de produse finite

Stocurile de produse finite au înregistrat la nivelul celui de-al doilea trimestru al anului 2012, față de perioada anterioară, o scădere cu 7,6%. Comparativ cu perioada similară a anului trecut, se remarcă, la nivel de semestru, o creștere a acestora cu 1,9%.

Pentru trimestrul III 2012, agenții economici apreciază că stocurile de produse finite se vor reduce cu 1,3% față de trimestrul II 2012, iar raportând la perioada corespunzătoare a anului trecut se prevede o majorare de 3,5%.

La nivelul primelor nouă luni, se estimează că stocurile de produse finite se vor majora cu 2,1%, în condițiile unei creșteri de 0,6% a producției industriale și a unei reduceri cu 2,5% a cifrei de afaceri pe total industrie.

Stocurile de materii prime

Agenții economici se așteaptă ca în trimestrul III 2012, stocurile de materii prime să înregistreze o creștere cu circa 2%, comparativ cu trimestrul anterior.

Evoluția stocurilor de materii prime

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2010	-0,5	2,6	0,1	1,1
2011	0,01	-2,2	4,1	-1,2
2012	1,6	1,3	1,9	

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP (pentru întreaga perioadă)

Gradul de utilizare a capacităților de producție

În perspectiva trimestrului III 2012 se estimează, conform răspunsurilor agenților economici care fac parte din eșantion, că gradul de utilizare a capacităților de producție aflate în funcțiune se va situa la circa 76,4%, cel mai mare nivel din ultimii ani.

Gradul de utilizare a capacităților de producție

- % -

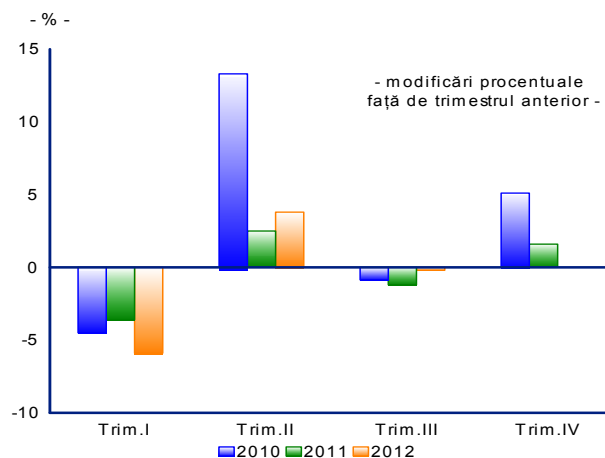
	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2010	69,4	70,6	66,8	68,2
2011	64,2	64,9	64,5	75,9
2012	75,8	76,0	76,4	

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP (pentru întreaga perioadă)

Productivitatea muncii

În concordanță cu evoluțiile producției industriale și efectivului de salariați din industrie, productivitatea muncii a înregistrat în cel de-al doilea trimestru al acestui an o scădere față de trimestrul similar din 2011 cu 2,0% și o creștere față de trimestrul anterior cu 3,8%. La nivelul semestrului I s-a înregistrat o scădere cu 2,6% a productivității muncii față de semestrul I 2011.

Evoluția productivității muncii

Trim. III 2012 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Pentru trimestrul III 2012 agenții economici se așteaptă la o scădere a productivității muncii atât față de trimestrul similar din anul trecut cu 1,0%, cât și față de trimestrul anterior cu 0,2%. Această evoluție va determina la nivelul primelor 9 luni ale anului o scădere cu circa 2,1%.

Costul unitar real cu forța de muncă

Costul unitar real cu forța de muncă în industrie a înregistrat în primul semestru al anului o creștere cu 1,9% față de trimestrul similar al anului anterior, pe baza unei scăderi atât a câștigului salarial brut real (deflatat cu indicii prețurilor producției industriale), cât și a productivității muncii în această perioadă.

În trimestrul III 2012, costul unitar real cu forța de muncă va înregistra o scădere cu circa 0,4%, față de trimestrul anterior și o creștere cu circa 0,8% față de trimestrul similar din 2011. Astfel, pentru primele 9 luni ale anului se estimează o creștere cu 1,5% pentru acest indicator.

Numărul mediu de salariați

Numărul mediu de salariați a crescut în trimestrul II 2012 cu 0,8% față de trimestrul anterior și cu 3,2% raportat la perioada corespunzătoare a anului trecut.

Efectivul salariaților din industrie - medie trimestrială -

	- mii persoane -			
	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2010	1.254,4	1.230,3	1.215,4	1.206,0
2011	1.214,4	1.226,0	1.239,3	1.238,1
2012	1.255,0	1.265,4	1.271,4	

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III 2012 - rezultatele din ancheta de conjunctură

La nivelul primului semestru comparativ cu primul semestru din anul anterior, creșterea înregistrată a fost de 3,3%; ramurile cu cele mai importante majorări ale numărului de salariați pentru această perioadă au fost: fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie (13,2%) alte activități extractive (11,8%), fabricarea produselor din tutun (11,6%) și fabricarea produselor farmaceutice și a preparatelor farmaceutice (11,2%).

Dinamica numărului de salariați

	- modificări procentuale față de aceeași perioadă din anul anterior (%) -			
	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2010	-13,9	-11,5	-9,4	-6,8
2011	-3,2	-0,3	2,0	2,7
2012	3,3	3,2	2,6	

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III 2012 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Din sondajul efectuat la nivelul agenților economici se remarcă faptul că trendul ascendent datorat creșterilor de personal va continua și în trimestrul următor. Pentru trimestrul III față de trimestrul anterior agenții economici estimează creșterea cu circa 0,5% a numărului de salariați. Și comparativ cu trimestrul similar din 2011 se va înregistra de asemenea o creștere cu 2,6%.

Aceste creșteri vor conduce la o majorare cu 3,1% a numărului de salariați din industrie în primele 9 luni din acest an.

Dintre ramurile pentru care, în perioada ianuarie – septembrie 2012 comparativ cu ianuarie - septembrie 2011, se estimează că vor avea cele mai mari creșteri de personal menționăm: fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie (12,8%), alte activități extractive (11,3%), fabricarea produselor farmaceutice (19,4%) fabricarea produselor din tutun (9,1%), și fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (7,5%).

Volumul creditelor

Datele obținute din sondajul de conjunctură pentru sectorul industrial indică pentru trimestrul III al anului curent, o creștere ușoară a volumului creditelor acordate agenților economici din industrie de circa 0,1%, comparativ cu trimestrul II 2012.

Pentru *creditele restante*, se preconizează că acestea vor înregistra în trimestrul III o creștere de circa 5,6% față de trimestrul anterior.

Ponderea creditelor restante în total credite

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2010	5,19	6,4	7,5	7,7
2011	8,7	9,0	9,25	9,47
2012	10,52	11,0	11,6	

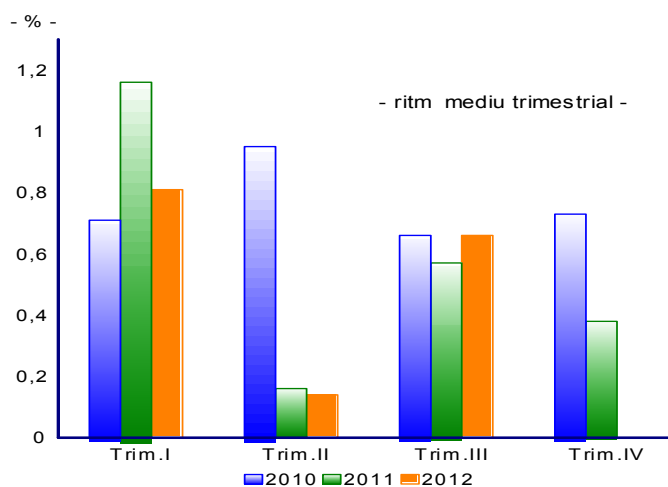
Sursa: prelucrări CNP rezultatele din ancheta de conjunctură

Din datele furnizate de agenții economici se poate observa că, în ultimii ani ponderea creditelor restante în totalul creditelor a crescut substanțial. Această situație se datorează faptului că există în continuare probleme de lichiditate în sistem, ceea ce duce la o situație financiară dificilă în rândul agenților economici.

Prețurile producției industriale

În ceea ce privește prețurile producției industriale, se remarcă faptul că acestea au înregistrat, în cel de-al doilea trimestru al anului 2012 o creștere cu 1,50% față de trimestrul anterior (majorarea componentei externe fiind mai mare, și anume de 2,72%) și cu 2,86% în luna iunie 2012 față de decembrie 2011.

Evoluția prețurilor producției industriale

Trim. III 2012 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Ancheta de conjunctură prevede pentru trimestrul III 2012 al anului curent o creștere medie lunară a prețurilor de producție de 0,66%, creștere superioară atât celei înregistrate în trimestrul II 2012 (0,14%), cât și celei din perioada similară a anului trecut (0,57%).

La nivelul primelor nouă luni ale anului curent se așteaptă o creștere a prețurilor produselor industriale cu circa 6,1%, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul anterior, iar pentru luna septembrie 2012 se anticipează o creștere cu 4,9%, față de luna decembrie 2011.